

## Lattiasieni

*Serpula lacrymans*

Lattiasienen esiintyminen Suomessa on yleisempää mitä aikaisemmin on luultu. Lattiasieni (*Serpula lacrymans*) on aggressiivinen lahottajasieni joka on jo rakennusteknillisistä syistä aina poistettava. Lattiasieni tuhoaa puun suotuisissa olosuhteissa hyvinkin nopeasti, jopa neljässä kuukaudessa (esim. kosteus 20-28 painoprosenttia ja lämpötila > +20 °C voi kasvu olla jopa 0.35 m<sup>2</sup> viikko). Lattiasienelle on ominaista sen kalciumin tarve (pH:n) säätö neutralisoidakseen sen kasvussa kehittyvän ylimääräisen oxaalihapon.

Lattiasientä tapaa usein väärin peruskorjatuissa vanhoissa taloissa ja kirkoissa. Tavallisimpia kasvupaikkoja lattiasienelle ovat kosteat ylä- ja alapohjat lähellä muuria tai savupiipun perusjalkaa. Lattiasienen rihmasto etsaa tiili- ja betoniseinien lävitse useiden metrien alueilla uuteen kasvukohteeseen. Rihmaston avulla se kuljettaa vettä ja se voi levitä rakenteissa myös rakennuksen kuiviin osiin. On tapauksia missä lattiasienen kasvu on lähtenyt käyntiin vesivahingosta. Kun vesivahinko oli korjattu ja rakenteet kuivattu on sienikasvusto jatkunut. Kun on tutkittu tällaisia tapauksia ja seurattu rihmasto on todettu että rihmasto on vesivahingon korjauksen jälkeen mennyt maatamyöten pohjaveteen ja hakenut sieltä tarvittavan kosteuden. Tapaus missä alapohja oli sienikasvuston vallassa ja tapausta tutkiessa totesimme rihmaston menevän betonista viemäriputkea myöten noin kolmenmetrin päässä olevaan likakaivoon. Rihmasto oli noin miehen pikkusormen vahvuista. Kyseessä oleva rakennus on saanut purkutuomion.

Tavallisimpia merkkejä lattiasienen olemassa olosta on kanelimaisen ruskea pulverin esiintyminen jalkalistojen vieressä. Pulveri ilmestyy aina uudelleen ja uudelleen siivouksesta huolimatta. On ollut paljon keskustelua siitä miksi lattiasieni esiintyy usein vanhoissa ja peruskorjatuissa rakennuksissa ja harvoin uusissa. Siihen ei ole yksiselitteistä syytä edellämämainitun lisäksi. Lattiasieni esiintyy villinä Himalajalla hyvinkin korkealla vuoristossa. Lattiasienen itiöt leviävät niin kuin muutkin mikrobit ilmanvirtausten ja hyönteisten mukana.

Lattiasienen tunnistaminen ja sen levinneisyys rakenteissa on tutkittava perusteellisesti. Silmämääräisesti ei voi sanoa onko kyseessä lattiasieni vai muu sienilaji. Tämänvuoksi on sieni-  
kasvusto aina tutkittava laboratoriossa. Korjaustoimenpiteet on aina tehtävä alan asiantuntijan johdolla koulutetuin rakennus- miehin.

**Paavo Koivuranta**